

Nr 127.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i lagen den 21 december 1945 (nr 872) om verkställighet av frihetsstraff m. m.; given Stockholms slott den 18 mars 1949.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändring i lagen den 21 december 1945 (nr 872) om verkställighet av frihetsstraff m. m.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Herman Zetterberg.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

De föreslagna ändringarna avse främst en decentralisering av vissa uppgifter inom straffverkställigheten från fångvårdsstyrelsen till styresmännen för fångvårdsanstalterna. Vidare innebär förslaget att länsstyrelserna i huvudsak befrias från befattning med straffverkställighetsärenden.

Förslag

till

Lag

angående ändring i lagen den 21 december 1945 (nr 872) om verkställighet av frihetsstraff m. m.

Härigenom förordnas, att 10, 11, 13, 15, 18, 27 och 37 §§ lagen den 21 december 1945 om verkställighet av frihetsstraff m. m.¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

10 §.

Den som icke är häktad eller intagen i fångvårdsanstalt må, med avlämnande av domen eller sådant bevis som sägs i 8 §, avgiva nöjdförklaring inför länsstyrelse eller i vittnes närvaro inför styresman vid fångvårdsanstalt eller den som är i hans ställe, landsfogde, polismästare eller annan polischef. Den som fullgör militärtjänstgöring må ock avgiva förklaringen i vittnes närvaro inför befattningshavare vid krigsmakten, som över honom har bestraffningsrätt i disciplinmål.

11 §.

Myndighet som mottagit nöjdförklaring skall göra anteckning därom å den handling, på grund varav förklaringen avgivits. Anteckningen skall jämväl underskrivas av den dömde och, därest förklaringen avgivits i vittnes närvaro, av vittnet.

10 §.

Den som icke är häktad eller intagen i fångvårdsanstalt må, med avlämnande av domen eller sådant bevis som sägs i 8 §, avgiva nöjdförklaring inför styresman vid fångvårdsanstalt eller den som är i hans ställe, landsfogde, polismästare eller annan polischef. Den som fullgör militärtjänstgöring må ock avgiva förklaringen inför befattningshavare vid krigsmakten, som över honom har bestraffningsrätt i disciplinmål. När nöjdförklaring avgives, skall vittne närvara.

11 §.

Myndighet som mottagit nöjdförklaring skall göra anteckning därom å den handling, på grund varav förklaringen avgivits. Anteckningen skall jämväl underskrivas av den dömde och vittnet.

¹ Senaste lydelse av 10 och 13 §§, se SFS 1948: 468.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

Om avgiven nöjdförklaring skall underrättelse ofördröjligen avsändas till den domstol *hos vilken den dömdede ägt fullfölja talan mot domen.*

Om avgiven nöjdförklaring skall underrättelse ofördröjligen avsändas till den domstol *som meddelat domen.*

Myndighet som — — — — — — — — — — andra stycket.

13 §.

13 §.

Är den — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — i 26 §.

Är den dömdede icke häktad i målet, skall *länsstyrelsen* i den ort där han vistas *eller, om han avgiver nöjdförklaring, den myndighet som mottager nöjdförklaringen låta* för verkställighet förpassa honom till fångvårdsanstalt, vari han enligt fångvårdsstyrelsens bestämmande skall intagas. Finnes det kunna ske utan fara för att han avviker, må den dömdede i stället för att förpassas till fångvårdsanstalt föreläggas att inställa sig vid sådan anstalt. Mottages nöjdförklaring å den anstalt, vari den dömdede enligt fångvårdsstyrelsens bestämmande skall intagas, eller är han intagen i sådan anstalt när domen eljest förekommer till verkställighet, skall styresmannen eller den som är i hans ställe omedelbart befordra domen till verkställighet.

Beträffande häktad som hålles i militärhäkte samt den som avgivit nöjdförklaring inför befattningshavare vid krigsmakten ankomme det på *länsstyrelsen eller polischefen* i orten att, efter anmälan av vederbörande befattningshavare, *låta* verkställa förpassning eller meddela föreläggande som i denna paragraf avses.

15 §.

15 §.

Visar den — — — — — — — — — — av nådeansökningen.

Den som icke är häktad må på ansökan erhålla uppskov med verkstäl-

Den som icke är häktad må på ansökan erhålla uppskov med verkstäl-

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

ligheten av straffarbete eller fängelse under viss tid, högst sex månader från den dag då domen må verkställas mot honom, om med hänsyn till den dömdes hälsotillstånd eller yrkesutövning eller övriga förhållanden synnerliga skäl för uppskov prövas föreligga. Kvinna som är havande eller ammar barn må beviljas uppskov under tid som prövas skälig. Beslut i ärende som här avses meddelas av länsstyrelse som enligt 13 § har att befordra domen till verkställighet eller länsstyrelsen i den ort där den dömda har sitt hemvist.

ligheten av straffarbete eller fängelse under viss tid, högst sex månader från den dag då domen må verkställas mot honom, om med hänsyn till den dömdes hälsotillstånd eller yrkesutövning eller övriga förhållanden synnerliga skäl för uppskov prövas föreligga. Kvinna som är havande eller ammar barn må beviljas uppskov under tid som prövas skälig. Beslut i ärende som här avses meddelas av länsstyrelsen i den ort där den dömda vistas. Ansökan ingives till polismyndigheten i orten som det åligger att med eget yttrande skyndsamt insända ansökningen till länsstyrelsen.

Vad i — — — — — beslutet återkallas.

Beslut, varigenom — — — — — till efterrättelse.

18 §.

För den som börjat undergå straffarbete på viss tid eller fängelse skall fängvårdsstyrelsen så snart ske kan fastställa dagen för strafftidens slut eller, om 1 § lagen om villkorlig frigivning är tillämplig, den dag då villkorlig frigivning enligt nämnda lagrum skall äga rum, såframt laga hinder däremot ej möter.

När ändring — — — — — i ärendet.

27 §.

Medför kvinna vid intagning spätt barn eller föder hon därefter barn, äger fängvårdsstyrelsen, efter hörande av barnavårdsassistenten i det län där kvinnan har sitt hemvist, medgiva henne att behålla barnet hos sig under amningstiden och, om särskilda förhållanden påkalla det, jämväl utöver nämnda tid.

18 §.

För den som börjat undergå straffarbete på viss tid eller fängelse skall fängvårdsstyrelsen eller, efter dess bemyndigande, styresmannen så snart ske kan fastställa dagen för strafftidens slut eller, om 1 § lagen om villkorlig frigivning är tillämplig, den dag då villkorlig frigivning enligt nämnda lagrum skall äga rum, såframt laga hinder däremot ej möter.

27 §.

Medför kvinna vid intagning spätt barn eller föder hon därefter barn, äger styresmannen, efter hörande av barnavårdsassistenten i det län där kvinnan har sitt hemvist, medgiva henne att behålla barnet hos sig under amningstiden och, om särskilda förhållanden påkalla det, jämväl utöver nämnda tid.

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

37 §.

37 §.

Häktas intagen — — — — — i verkställighetstiden.

Finner i annat fall än i första stycket avses överåklagare eller rätten i anledning av åtal mot intagen att dennes personliga inställelse vid domstolen är påkallad, har *fångvårdsstyrelsen* att föranstalta därom. Sådan inställelse medför ej avbrott i verkställigheten.

Finner i annat fall än i första stycket avses överåklagare eller rätten i anledning av åtal mot intagen att dennes personliga inställelse vid domstolen är påkallad, har *styresmannen eller, om den intagne måste förflyttas till annan fångvårdsanstalt, fångvårdsstyrelsen* att föranstalta därom. Sådan inställelse medför ej avbrott i verkställigheten.

Åtalas intagen, — — — — — i målet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1949.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1949.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler fråga om *vissa ändringar i lagen den 21 december 1945 (nr 872) om verkställighet av frihetsstraff m. m.* och anför därvid följande.

Decentraliseringsutredningen (se 1949 års riksdagsberättelse I Ju 24) avgav den 9 april 1948 en promemoria angående decentraliseringsfrågor inom fångvårdsstyrelsens verksamhetsområde. Vissa av de däri framlagda förslagen avse ändringar i 1945 års lag om verkställighet av frihetsstraff m. m. eller äro eljest av den art att de för sitt genomförande kräva riksdagens medverkan.

Över promemorian ha, efter remiss, yttranden avgivits av fångvårdsstyrelsen, riksåklagarämbetet, Svea och Göta hovrätter, hovrätten för Nedre Norrland, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Uppsala, Östergötlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Västerbottens län, strafflagberedningen, statens organisationsnämnd, föreningarna direktörer och assistenter vid fångvårdsstaten, Sveriges häradshövdingar och Sveriges stadsdomare ävensom Sveriges advokatsamfund och svenska fångvårdssällskapet.

Jag anhåller nu att få upptaga nyssnämnda av decentraliseringsutredningen framlagda förslag som beröra författningsbestämmelser, tillkomna med riksdagens medverkan.

Allmänna uttalanden om decentralisering inom fångvården.

Utredningen.

Utredningen har vid sin undersökning i hithörande delar väsentligen begränsat sig till frågorna om straffdoms befordran till verkställighet och i samband därmed uppskov med straffverkställighet, beräkning av strafftid samt de intagnas behandling. Rörande dessa frågor har utredningen undersökt i vad mån en decentralisering kan genomföras samt framlagt förslag härom.

Yttrandena.

De i promemorian framställda förslagen ha i samtliga yttranden helt eller i väsentliga delar tillstyrkts. I vissa, huvudsakligen organisatoriska frågor ha emellertid meningsskiljaktigheter yppat sig.

I två yttranden, nämligen fångvårdsstyrelsens och advokatsamfundets, har frågan om möjligheterna av en decentralisering i större omfattning av fångvårdsuppgifterna utförligare berörts. *Fångvårdsstyrelsen* har uttalat, att både en central prövning och ett till de lokala myndigheterna delegerat förfarande erbjöde fördelar och nackdelar, som dock i viss mån kunde utjämnas. I de ärenden, som handlades centralt, kunde den skriftliga utredningen kompletteras med den kännedom om den intagne, som förvärvats vid inspektioner eller besök. Genom tillkomsten av anstaltsnämnderna hade ökade förutsättningar skapats för en delegation till styresmännen av vissa ärenden. Fångvårdsstyrelsen har vidare anfört.

Styrelsen, som beaktat erfarenheterna under den nu förflutna tvåårsperioden efter verkställighetslagens ikraftträdande, finner det lämpligt att i ökad utsträckning överlåta åt styresmännen att besluta i ärenden angående de intagnas behandling. Beträffande vissa grupper av ärenden, bland annat frågor om permission och frigång, måste dock särskild varsamhet iakttagas. Över huvud taget synes det böra övervägas att uppställa vissa begränsningar, när beslutanderätten delegeras. En ökad decentralisering torde böra åtföljas av lämpliga åtgärder i syfte att öka styrelsens möjligheter att utöva en informerande och rådgivande verksamhet, bland annat vid inspektioner och vid konferenser med fångvårdens befattningshavare.

I fråga om anstaltsplacering och förflyttning mellan anstalterna har fångvårdsstyrelsen i princip uttalat sig emot en ökad decentralisering samt har därvid anfört.

Med hänsyn till den betydelse, som klientelet differentiering har för straffverkställigheten i dess helhet, är det enligt styrelsens mening över huvud taget angeläget att icke utan starka skäl frångå de bestämmelser, som vid verkställighetslagstiftningens tillkomst funnits erforderliga för att säkerställa en ändamålsenlig fördelning av klientelet. Att vidtaga sådana förändringar vore särskilt olämpligt i nuvarande läge. Skälen för en central handläggning av ärenden om anstaltsplacering — bland annat att det beslutande organet måste kunna i detalj överblicka anstaltsväsendets möjligheter — framträda med särskild styrka, när anstaltsorganisationen saknar tillräckliga resurser. Inom en rationellt planlagd och utbyggd anstaltsorganisation torde det ej vara uteslutet att i viss utsträckning låta de lokala anstaltsmyndigheterna med ledning av utfärdade anvisningar besluta i frågor om anstaltsplacering, men svårigheterna bli större, när anstaltsväsendet, såsom nu är fallet, i väsentlig mån är av provisorisk beskaffenhet. Den utbyggnad av fångvårdens anstaltsorganisation, som förutsattes vid verkställighetslagens antagande, har endast i mindre omfattning kunnat genomföras. Ingen av de planerade nybyggnaderna har kommit till stånd. Med anledning härav måste äldre fängelsebyggnader, som endast i begränsad utsträckning kunnat moderniseras, användas för straffverkställighet i en utsträckning, som icke varit avsedd. De nya öppna anstalterna, som utgöras av kolonier, ha ännu ej kunnat erhålla erforderlig ut-

rustning för hantverks- och verkstadsarbete. Ej heller vid de slutna anstalterna har verkstadsdriften kunnat förbättras i avsedd utsträckning. Härtill kommer, att flertalet anstalter fortfarande sakna dagrum och andra utrymmen, som behövas i syfte att möjliggöra nyttig fritidssysselsättning för de intagna. Med hänsyn till de rådande förhållandena har fångvårdsstyrelsen endast i begränsad utsträckning kunnat genomföra en uppdelning av anstalterna med hänsyn till deras användande för skilda klientelgrupper. Konsekvensen har blivit, att fångvårdsstyrelsen vid anstaltsplaceringen av de intagna i stor utsträckning måste laga efter lägligheten. I många fall saknas möjligheter att placera de intagna på lämplig anstalt. Man måste då nöja sig med att söka finna en så gynnsam placering som möjligt. Möjligheterna härför kunna endast bedömas centralt. Ej sällan måste de intagna placeras på en viss anstalt, ehuru anstaltsledningen på goda skäl påyrkat en lämpligare placering, som emellertid ej finnes att tillgå. Över huvud taget måste fångvårdsstyrelsen ha uppmärksamheten fäst på vilka möjligheter, som uppkomma genom förändringar i klienteletts sammansättning.

Advokatsamfundet har uttalat sig för en långt driven decentralisering samt har genom sin styrelse yttrat.

Styrelsen vill rent allmänt uttala, att en decentralisering av fångvårdsuppgifterna bör kunna vara till stor fördel för en effektiv och framgångsrik fångvård. Riktlinjen för modern fångvård måste vara ökad individuell, personlig behandling, men den första förutsättningen härför är, att fångvårdsstaten kan rekryteras med fullgod, intresserad och ansvars-kännande personal. Bland dem som ha beröring med fångvårdsärenden har man stundom fått den känslan, att de ansvariga tjänstemännens — främst styresmännens — intresse och initiativkraft avtrubbats genom den starka centraliseringen, som medfört hänskjutande till fångvårdsstyrelsen av även mycket obetydliga frågor. Visserligen kan det för en styresman gentemot de intagna många gånger vara angenämast och bekvämast att blott hänvisa till fångvårdsstyrelsens avgörande, men det är styrelsens uppfattning, att större ansvar och vidgade möjligheter för de lokala organen skulle bidra till en lättare rekrytering med lämpliga krafter för dessa viktiga samhällsuppgifter. Det är styrelsens förhoppning, att de nu föreslagna decentraliseringsåtgärderna skola kunna genomföras och därvid blott utgöra en första etapp på vägen mot ett överflyttande i största möjliga omfattning av den individuella fångvården på styresmännen i samråd med anstaltsnämnderna.

Departementschefen.

Efter övervägande av de förslag som decentraliseringsutredningen framlagt rörande fångvårdens förvaltningsområde har jag funnit det möjligt att genomföra en betydande decentralisering jämte vissa andra förenklingar. Dessa åtgärder torde på flera olika sätt kunna bli till nytta. Såsom framgår av det förut anförda äro endast vissa av de framlagda förslagen av den beskaffenhet att de ej kunna prövas och avgöras i administrativ ordning. På grund av att åtskilliga av spörsmålen nära sammanhånga med varandra torde det emellertid vara lämpligt att här beröra dem i något större utsträckning än som måhända i och för sig eljest hade varit erforderligt. Jag vill upptaga de särskilda frågorna i den ordning de av utredningen behandlats,

först de som sammanhånga med straffdoms befordran till verkställighet samt därefter frågorna om beräkning av strafftid och om de intagnas behandling.

I detta sammanhang torde jag få nämna att statens organisationsnämnd, efter särskilda uppdrag, under 1947 och 1948 verkställt organisationsundersökningar vid fångvårdsanstalterna och fångvårdsstyrelsen. Resultatet härav föreligger i två promemorior, vilka äro föremål för behandling inom departementet. Organisationsnämnden har anfört att nämnden vid sin översyn av fångvårdsstyrelsens organisation förutsatt att decentraliseringsutredningens förslag komme att genomföras.

Straffdoms befordran till verkställighet.

Gällande bestämmelser.

Bestämmelser om befordran till verkställighet av dom å straffarbete, fängelse, ungdomsfängelse, förvaring och internering finnas i 2 kap. (omfattande 6—16 §§) lagen den 21 december 1945 (nr 872) om verkställighet av frihetsstraff m. m. I anslutning härtill ha administrativa föreskrifter meddelats i kungörelserna den 21 juni 1946 angående översändande av domar i vissa brottmål m. m. (nr 298) och angående straffdoms befordran till verkställighet (nr 300). Det i nämnda författningar föreskrivna förfarandet innebär i huvudsak följande.

Är den dömd *häktad eller eljest intagen i fångvårdsanstalt* skall utskrift av domen sändas till styresmannen för anstalten samma dag den meddelas. I stället för domen må översändas bevis om målets utgång, såvitt den dömd rör, och skall i sådant fall domen sändas inom sex dagar efter dess meddelande. När domen eller beviset om målets utgång inkommit till styresmannen, skall denne bevisligen giva den tilltalade del därav samt så snart ske kan erinra den häktade om hans rätt att avgiva nöjdförklaring. Sedan domen vunnit laga kraft mot den häktade eller han avgivit nöjdförklaring eller sådana förhållanden eljest föreligga att domen må verkställas utan hinder av att tiden för fullföljd av talan i målet ej gått till ända, skall styresmannen vid den fångvårdsanstalt eller föreståndaren för det häkte där den häktade förvaras omedelbart befodra domen till verkställighet. Den som hålles häktad annorstädes än i fångvårdsanstalt skall enligt bestämmelser som meddelas av fångvårdsstyrelsen förpassas till lämplig anstalt. Tillämpningsföreskrifter ha meddelats i fångvårdsstyrelsens cirkulär den 30 juni 1946 (nr 5) samt i styrelsens rundskrivelse den 15 juli 1946 angående förfarandet vid verkställighetens början m. m.

Beträffande *tilltalad, som icke är häktad eller eljest intagen i fångvårdsanstalt* och som dömes till straffarbete, fängelse, förvaring eller internering, gäller, att utskrift av domen skall så snart ske kan och senast inom sex dagar efter dess meddelande sändas till fångvårdsstyrelsen. Fångvårdsstyrelsen skall ofördröjligen översända domen till länsstyrelsen i den ort där den dömd har sitt hemvist eller eljest veterligen vistas och därvid meddela,

i vilken anstalt straffet skall verkställas sedan domen vunnit laga kraft mot den dömden såvitt angår honom ådömt ansvar. Dömes den tilltalade till ungdomsfängelse, skall domen samma dag sändas till länsstyrelsen i den ort, där den dömden har sitt hemvist eller eljest veterligen vistas. Den dömden må, med avlämnande av domen eller bevis om målets utgång, avgiva nöjdförklaring inför länsstyrelse eller i vittnes närvaro inför styresman vid fångvårdsanstalt eller den som är i hans ställe, landsfogde, polismästare eller annan polischef. Den som fullgör militärtjänstgöring må ock avgiva förklaringen i vittnes närvaro inför befattningshavare vid krigsmakten, som över honom har bestraffningsrätt i disciplinmål. Sedan domen må verkställas skall länsstyrelsen i den ort där den dömden vistas eller, om han avgiver nöjdförklaring, den myndighet som mottar nöjdförklaringen, låta för verkställighet förpassa honom till fångvårdsanstalt, vari han enligt fångvårdsstyrelsens bestämmande skall intagas. Mottages nöjdförklaring å den anstalt, vari den dömden enligt fångvårdsstyrelsens bestämmande skall intagas, eller är han intagen i sådan anstalt när domen eljest förekommer till verkställighet, skall styresmannen eller den som är i hans ställe omedelbart befordra domen till verkställighet. Närmare föreskrifter om verkställighetens inledande m. m. återfinnas i fångvårdsstyrelsens nyssnämnda cirkulär den 30 juni 1946 och rundskrivelse den 15 juli 1946 samt styrelsens cirkulär den 26 juni 1947 (nr 8). — Har domstol i enlighet med vad förut sagts expedierat dom för verkställighet, skall domstolen ock, sedan fullföljdstiden utgått, i samma ordning meddela huruvida den dömden fullföljt talan mot domen i den del varom är fråga.

Utredningen.

Decentraliseringsutredningen har framhållit att befordran av straffdom till verkställighet kan beträffande den som icke är häktad sägas bestå av fyra arbetsmoment, nämligen 1) kontroll av domens verkställbarhet, 2) val av anstalt för verkställigheten, 3) den dömdes förpassande till anstalten i fråga och slutligen 4) kontroll av att domen slutligen blivit befordrad till verkställighet. Dessa olika arbetsmoment äro enligt gällande bestämmelser fördelade å skilda myndigheter. Härom har utredningen anfört följande.

Kontrollen av domens verkställbarhet åvilar sålunda främst vederbörande länsstyrelse. Utväljandet av anstalt för verkställigheten sker i regel centralt genom fångvårdsstyrelsen. Den dömdes förpassande till anstalten ankommer å polismyndighet efter länsstyrelsens initiativ. Å länsstyrelse ankommer även kontrollen av att domen slutligen blivit befordrad till verkställighet.

För kontrollen av domens verkställbarhet och av att den slutligen blir befordrad till verkställighet måste vederbörande länsstyrelse hava tillgång till vissa uppgifter från domstol, fångvårdsstyrelsen och polismyndighet. Detta kräver ett omfattande rapporteringssystem. Även i övrigt giva de gällande föreskrifterna anledning till omfattande skriftväxling. Nämnas må särskilt de skrifter, som föranledas därav att för närvarande anstaltsanvisning genom fångvårdsstyrelsen sker innan länsstyrelse prövat domens verkställbarhet.

De nu i korthet angivna olägenheterna av gällande system ha givit utredningen anledning att till närmare undersökning icke blott ur decentrali-

seringssynpunkt upptaga hela frågan om förenkling av förfarandet för straffdomens befordran till verkställighet.

Vad först angår kontrollen av straffdoms verkställbarhet har utredningen funnit ett framkommet förslag att fångvårdsstyrelsen icke skulle meddela anstaltsanvisning förrän domen vunnit laga kraft vara värt beaktande. Om förslaget ändrades därhän att med lagakraftvunnen dom jämfästades dom som eljest finge verkställas, innebure förslaget, har utredningen anført, i realiteten överflyttande från länsstyrelserna till fångvårdsstyrelsen av uppgiften att kontrollera domarnas verkställbarhet. En sådan centralisering skulle enligt utredningens mening otvivelaktigt medföra flera praktiska fördelar, bl. a. däri att sådana domar, som efter överklagande upphävdes eller ändrades, aldrig bleve vidarebefordrade till de lokala verkställande myndigheterna. Utredningen hade emellertid funnit sig böra gå ett steg längre och föreslå, att kontrollen av en doms verkställbarhet överflyttades till den domstol, som meddelat domen. Till stöd för detta förslag anförde utredningen följande.

De nya bestämmelserna om rättegångsförfarandet innebära bl. a., att vadeinlaga i brottmål skall ingivas till den domstol som meddelat domen. Denna domstol har därigenom möjlighet att pröva domens verkställbarhet. Detta gäller visserligen även fångvårdsstyrelsen, enär domstol, jämlikt kungörelsen den 21 juni 1946 angående översändande av domar i vissa brottmål m. m., icke blott skall till fångvårdsstyrelsen översända dom varigenom någon dömts till straffarbete, fängelse, förvaring eller internering utan jämväl, sedan tiden för talan mot domen utgått, meddelande huruvida den dömde fullföljt talan mot domen såvitt angår honom ådömt ansvar. Erfarenheten hittills har emellertid visat, att dessa senare meddelanden icke alltid expedieras och det måste anses innebära en otrygghetskänsla att prövning av en doms verkställbarhet grundas på avsaknaden av uppgift om att talan mot domen fullföljts. Därtill kommer, förutom att domstolarna måste anses särskilt kompetenta att pröva verkställbarhetsfrågor, att uppgiften förläggande till domstolarna skulle medföra den förenklingen av förfarandet, att fångvårdsstyrelsen och länsstyrelserna över huvud taget icke skulle behöva taga befattning med icke verkställbara domar, vilket skulle minska deras arbetsbörda samt möjliggöra enklare registeruppläggnig av de verkställbara domarna. För domstolarna skulle den nya uppgiften åter i viss mån innebära ökning i arbetsbördan. Denna ökning skulle dock kompenseras genom befrielse från skyldigheten att till fångvårdsstyrelsen översända särskilt lagakraftbevis eller meddelande om fullföljd talan. I praktiken torde förfarandet vid domstolarna kunna ordnas så, att efter domens meddelande utskrift av domen göres. Denna utskrift översändes till överrätten om talan föres mot domen samt eljest, försedd med lagakraftbevis, till fångvårdsstyrelsen. I de fall där verkställbarhet föreligger utan att domen vunnit laga kraft, skulle dock som hittills särskild utskrift få översändas till fångvårdsstyrelsen.

Utredningen har förordat att det föreslagna systemet att domstolen prövar verkställbarheten av en dom innan domen eller meddelande om dess innehåll av domstolen översändes till vederbörande verkställande myndighet genomföres icke blott beträffande domar å straffarbete, fängelse, förvaring eller internering utan såsom generell regel, enär därigenom de verkställande myndigheterna skulle besparas mycket onödigt arbete.

I fråga om ungdomsfängelse gäller som förut nämnts att dom därå skall för verkställighet sändas till vederbörande länsstyrelse. Utredningen har här- om anfört.

Att sådana domar icke skola sändas till fångvårdsstyrelsen torde bero på att i dessa fall särskild anstaltsanvisning icke erfordras enär alla intagningar ske å en och samma anstalt. Då utredningens förslag om bibehållande av den centrala anstaltsanvisningen tillkommit i syfte att därigenom befria länsstyrelserna från skyldigheten att kontrollera att domarna bliva befordrade till verkställighet, torde starka skäl tala för att samma förfarande tillämpas beträffande domar å ungdomsfängelse. För domstolarna torde det även vara en fördel med enhetliga bestämmelser.

Utredningen har därför velat föreslå den ändringen i gällande regler att även domar å ungdomsfängelse skola av vederbörande domstol, så snart de äro verkställbara, sändas till fångvårdsstyrelsen.

Beträffande uppgiften att anvisa fångvårdsanstalt för straffs verkställande har utredningen yttrat att det väsentligaste skälet för att denna ålagts fångvårdsstyrelsen centralt torde ha varit en önskan att redan på det inledande stadiet åstadkomma en så lämplig differentiering som möjligt av de å fångvårdsanstalt intagna samt att därigenom begränsa behovet av de intagnas förflyttning mellan anstalterna. Utredningen har anfört att det med hänsyn till det stora antalet av de ärenden som rörde straffdoms befordran till verkställighet låge nära till hands att överväga, huruvida den centrala anstaltsanvisningen borde bibehållas såsom en prövning av varje särskilt ärende eller om det icke skulle vara möjligt för fångvårdsstyrelsen att leda verksamheten genom allmänna direktiv och anvisningar samt avgöranden i tveksamma fall, under det att den individuella bedömningen i enlighet härmed anförtroddes t. ex. fångvårdsanstalternas styresmän. Emellertid vore att beakta, att tillämpningen av sådana allmänna regler för anstaltsanvisning skulle kunna medföra en avsevärd ökning av antalet ärenden om förflyttning av intagen till annan anstalt. Prövningen av lämplig intagningsanstalt vore nämligen icke endast beroende av innehållet i den dom, vars verkställande vore i fråga, och av den dömdes person och personliga förhållanden, utan därå kunde även inverka sådana omständigheter som att den dömdes tidigare varit intagen i fångvårdsanstalt och hans uppförande därunder. Sådana förhållanden, om vilka fångvårdsstyrelsen hade kännedom genom sina centrala register, kunde icke meddelas i direktiv och anvisningar. Ett annat skäl för bibehållande av nuvarande system med central anstaltsanvisning vore, att därigenom möjliggjordes för fångvårdsstyrelsen att utan nämnvärd ökning av arbetsbördan övertaga länsstyrelsernas kontroll av att meddelade straffdomar slutligen bliva befordrade till verkställighet. Utredningen ville med hänsyn till nu angivna förhållanden förorda, att anstaltsanvisningen i princip skulle ankomma på den centrala fångvårdsmyndigheten.

Vid bibehållande av det gällande systemet med central anstaltsanvisning genom fångvårdsstyrelsen vore dock enligt utredningens mening vissa för- enklingar möjliga. Här om har utredningen anfört.

I resolution om anstaltsanvisning, vilken sändes till länsstyrelsen i det län där den dömde enligt domstolens uppgift vistas, angives regelmässigt, att om den dömde ändrat vistelseort, han i stället må intagas i viss eller någon av vissa angivna andra anstalter. Denna metod att alternativt angiva annan intagningsanstalt torde kunna utvidgas så, att i resolution om intagning alltid angivas samtliga de anstalter i vilka den dömde må intagas och att det överlämnas åt den verkställande myndigheten att avgöra i vilken av dessa anstalter intagning lämpligen bör ske med hänsyn till kortaste resväg.

Utredningen har anfört att det i de fall där nöjdförklaring avgäves inträdde en särskild komplikation i det av utredningen föreslagna förfarandet. Enligt 11 § straffverkställighetslagen skall underrättelse om avgiven nöjdförklaring ofördröjligen avsändas till den domstol hos vilken den dömde ägt fullfölja talan mot domen. Utredningen har härom anfört.

Den domstol, som meddelat domen, får sålunda icke underrättelse om den avgivna nöjdförklaringen. Detta medför, att utskrift av domen icke skulle sändas till fängvårdsstyrelsen då domen bleve verkställbar på grund av nöjdförklaringen utan först sedan tiden för fullföljd av talan hade utgått. Ehuru någon direkt olägenhet härav ur verkställighetssynpunkt icke skulle inträda då den dömde lika väl kan intagas i fängvårdsanstalt på grundval av det exemplar av domen eller det domsbevis den dömde själv kan innehava, synes dock lämpligt att ändra det angivna lagrummet så, att underrättelse om nöjdförklaring skall insändas till den domstol, som meddelat domen. Härigenom beredes nämligen fängvårdsmyndigheterna möjlighet att på ett tidigare stadium än eljest skulle vara fallet, företaga den närmare prövningen av frågan om den dömdes anstaltsplacering och behandling.

På de skäl som anförts till stöd för förslaget i fråga om anstaltsanvisningen har utredningen förordat att länsstyrelsernas uppgift att kontrollera att meddelade straffdomar slutligen befordras till verkställighet överflyttas till fängvårdsstyrelsen.

Vad angår uppgiften att ombesörja den dömdes införpassande till fängvårdsanstalt har utredningen framhållit att den enligt gällande system är sammankopplad med dels kontrollen av domens verkställbarhet och dels kontrollen av att domen blir befordrad till verkställighet. Utredningen har härom anfört.

Genomförande av utredningens förslag att den först angivna kontrollen skulle överflyttas till domstolarna och den senare kontrollen till fängvårdsstyrelsen skulle medföra, att uppgiften att ombesörja den dömdes införpassande till fängvårdsanstalt skulle bli en ren verkställighetsfråga och kunna anföras till de lokala polismyndigheterna. Fängvårdsstyrelsen skulle sålunda, efter anstaltsanvisning, sända från domstol översänd verkställbar dom direkt till polismyndighet i det distrikt där den dömde enligt domen har sitt hemvist eller eljest veterligen vistas. Befunnes senare att den dömde vistades å annan ort, skulle polismyndigheten hava att översända domen till polismyndigheten i nämnda ort. Ny anstaltsanvisning skulle därvid ej erfordras, men för att fängvårdsstyrelsen skall kunna följa verkställighetsförfarandet och kunna avbryta detsamma om den dömde själv intager sig i fängvårdsanstalt eller eljest intages i sådan, borde polismyndighet vara skyldig underrätta fängvårdsstyrelsen om domens översändande till annan polismyndighet. Polismyndigheterna skulle emellertid kunna befrias från

skyldighet att, annat än såsom utgiftsverifikation, lämna uppgift om att mottagen dom blivit verkställd. Fångvårdsstyrelsen skulle ändock erhålla kännedom härom genom styresmannen för den anstalt, där den dömde intagits. I det fall att den dömdes vistelseort är okänd, bör det enligt utredningens mening ankomma på fångvårdsstyrelsen att föranstalta om efterlysning samt att, sedan den dömde anträffats, sända domen till polismyndigheten i denna ort för verkställighet.

Utredningen har i förevarande sammanhang också berört frågan om uppskov med verkställighet av straffdom. Enligt 15 § verkställighetslagen kan den som dömts till straffarbete eller fängelse och som icke är häktad erhålla uppskov med verkställigheten under viss tid, högst sex månader från den dag då domen må verkställas mot honom. Förutsättningen är att med hänsyn till den dömdes hälsotillstånd eller yrkesutövning eller övriga förhållanden synnerliga skäl för uppskov prövas föreligga. Kvinna som är havande eller ammar barn kan erhålla uppskov under tid som prövas skälig. Prövningen ankommer på länsstyrelsen. Utredningen har övervägt huruvida av förslaget om länsstyrelsernas befriande från uppgifter med straffdoms befordran till verkställighet även borde följa att länsstyrelserna befriades från nyssnämnda prövning. Med hänsyn till uppskovs-ärendenas karaktär och till svårigheten att annorledes vinna en praktisk och ändamålsenlig ordning har utredningen icke ansett sig böra framlägga något förslag härom. För att den polismyndighet, som hade hand om verkställigheten av en straffdom, lätt skulle få underrättelse om att ansökan om anstånd eller uppskov med verkställigheten ingivits, vore det dock enligt utredningens mening lämpligt att vidtaga den ändringen i gällande bestämmelser, att sådan ansökan borde ingivas till polismyndigheten i den ort, där den dömde vistades; likaledes borde föreskrivas skyldighet för länsstyrelse att underrätta polismyndigheten om länsstyrelsens beslut i anledning av sådan ansökan samt, om ansökningen bifallits, jämväl fångvårdsstyrelsen.

Yttrandena.

Förslaget har i vad det avser överflyttning till domstol av kontrollen av straffdoms verkställbarhet lämnats utan erinran i samtliga remissyttranden utom i dem som avgivits av *fångvårdsstyrelsen* och *strafflagberedningen*. *Fångvårdsstyrelsen* har ej haft något att erinra mot att länsstyrelserna befrias från sin befattning med verkställighetsärenden och att det ålägges de lokala polismyndigheterna att på framställning av fångvårdsstyrelsen bringa straffdom till verkställighet genom att förpassa den dömde till anvisad intagningsanstalt eller förelägga honom att inställa sig där. Enligt styrelsens mening hade bärande skäl anförts till stöd för att endast verkställbara domar skulle översändas till polismyndigheterna, som sålunda icke borde övertaga länsstyrelsernas nuvarande skyldighet att kontrollera straffdomens verkställbarhet. Däremot kunde styrelsen icke tillstyrka, att denna kontroll ålades den domstol, som meddelat straffdomen. De skäl som av utredningen anförts för denna ordning vore enligt styrelsens mening icke övertygande. Härom har styrelsen vidare anført.

Den lättnad i fångvårdsstyrelsens arbetsbörda, som utredningen räknat med, skulle sannolikt bli tämligen obetydlig. Däremot kan det föreslagna systemet befaras giva anledning till åtskilliga olägenheter. Domstolarna skulle komma att sakna tillgång till vissa uppgifter, som äro av betydelse vid avgörandet, huruvida en straffdom bör bringas till verkställighet. Om den dömde under den tid, som förflyter innan straffdomen blir verkställbar, av annan domstol dömes till frihetsstraff, så att 4 kap. 4 § strafflagen kommer att bli tillämplig, sedan båda domarna vunnit laga kraft, är det i många fall olämpligt att låta verkställa den straffdom, som först blir verkställbar, t. ex. om den verkställbara domen avser ett kortvarigt fängelsestraff och den icke verkställbara domen ett långvarigt straffarbete. Ett liknande fall uppkommer, när två straffdomar föreligga, som ej konkurrera enligt 4 kap. 4 § strafflagen, utan enligt 4 kap. 5 § strafflagen skola verkställas i anslutning till varandra. Det är t. ex. mindre lämpligt att framtvinga verkställighet av ett bötesförvandlingsstraff, om ett straffarbetsstraff inom kort kan antagas bli verkställbart, varvid förvandlingsstraffet reduceras med hälften. Om den dömde, innan en dom å straffarbete blir verkställbar, intages i fångvårdsanstalt för verkställighet av förvandlingsstraff, är det lämpligt att sända den ej verkställbara domen till anstalten, bland annat i syfte att bereda den dömde tillfälle till nöjdförklaring. Åtskilliga liknande situationer kunna inträffa. I sådana fall har fångvårdsstyrelsen med nuvarande system — som innebär att *alla* straffdomar registreras hos styrelsen — möjlighet att förebygga en olämplig tillämpning av gällande bestämmelser. Denna möjlighet skulle fångvårdsstyrelsen förlora, om endast verkställbara domar sändes till styrelsen.

En annan olägenhet av det föreslagna systemet inträder, när den dömde avgiver nöjdförklaring. Den myndighet, som mottager förklaringen, skall då förpassa den dömde till fångvårdsanstalt, där han enligt fångvårdsstyrelsens bestämmande skall intagas, eller förelägga honom att inställa sig vid sådan anstalt. Enligt nuvarande bestämmelser och anvisningar (fångvårdsstyrelsens cirkulär 1946 nr 5) äger myndigheten, om meddelande från fångvårdsstyrelsen angående intagningsanstalt ej föreligger, förpassa den dömde till eller förelägga honom att inställa sig vid någon av de slutna anstalter, där verkställighet må äga rum. I fråga om den som omedelbart dömts till fängelse föreligger dock denna möjlighet endast under två förutsättningar, nämligen dels att upplysning om anvisad intagningsanstalt ej kan erhållas från länsstyrelsen eller fångvårdsstyrelsen samma dag, som nöjdförklaringen avgivits, dels att den dömde själv begär att bli intagen på slutna anstalt. I motsatt fall måste det anstå med verkställigheten, till dess upplysning om anvisad intagningsanstalt kan erhållas. Om straffdomen i enlighet med utredningens förslag ej sändes till fångvårdsstyrelsen, förrän den blivit verkställbar, blir konsekvensen, att styrelsen ej kan anvisa intagningsanstalt, förrän hänvändelse därom göres från nöjdförklaringsmyndigheten, varvid styrelsen för övrigt skulle sakna erforderliga upplysningar om den dömdes personliga förhållanden. Att generellt anvisa vissa öppna anstalter för verkställighet kan ej ifrågakomma, särskilt med hänsyn till den vikt som vid verkställighetslagens tillkomst i detta hänseende lades vid fängelsefångarnas fördelning. Att genom generella anvisningar mot den dömdes vilja framtvinga en kanske omotiverad intagning på slutna anstalt kan enligt styrelsens mening icke vara lämpligt.

Enligt styrelsens mening kunde emellertid domstols nuvarande skyldighet att vid fullföljdstidens utgång sända meddelande till fångvårdsstyrelsen, huruvida den dömde fullföljt talan mot domen, lämpligen begränsas så att

meddelande sändes endast för det fall att den dömde fullföljde talan, en inskränkning som vore ägnad att minska domstolarnas arbetsbörda samttidigt som den framhävde vikten av att ifrågasvara meddelanden expedierades.

Mot förslaget att dom, varigenom någon som icke är häktad dömts till ungdomsfängelse, befordras till verkställighet genom att av domstolen sändas till fångvårdsstyrelsen i stället för till länsstyrelse har fångvårdsstyrelsen anfört att styrelsen ville ifrågasätta lämpligheten av att låta sådana domar passera styrelsen innan de finge verkställas. Därigenom skulle i vissa fall kunna vållas dröjsmål med verkställigheten, som undvekes, därest utskrift av domen samma dag som den meddelades sändes direkt till polismyndigheten i den ort, där den dömde vistades. Därest domstolen förordnat, att domen ej skulle gå i verkställighet förrän den vunnit laga kraft, vore det enligt styrelsen mening dock lämpligast, att utskriften sändes till fångvårdsstyrelsen. En särskild fördel härav vore, att fångvårdsstyrelsens möjligheter att kontrollera uppkommande konkurrenssituationer förbättrades.

Strafflagberedningen har förklarat sig dela fångvårdsstyrelsens mening.

Förslaget att det alltjämt skall ankomma på fångvårdsstyrelsen att anvisa fångvårdsanstalt har lämnats utan erinran. Däremot ha skilda meningar yppats huru specificerad anstaltsanvisningen bör vara. *Fångvårdsstyrelsen* har — med instämmande från *strafflagberedningen* — anfört att det enligt styrelsens mening ej förebragts tillräckliga skäl att frångå det nuvarande systemet att intagning i annan anstalt än den i första hand anvisade finge äga rum endast därest den dömde anträffades på annan ort än den, där han enligt uppgift i fångvårdsstyrelsens resolution vistades. Det vore nämligen enligt styrelsens mening icke möjligt att upprätthålla en rationell differentiering — bland annat med hänsyn till växlingarna i anstalternas beläggning — om de dömda alltid skulle intagas i den närmaste av de anstalter, som kunde ifrågakomma. Svårigheterna i detta hänseende komme att öka allteftersom det bleve möjligt att — i enlighet med vad som åsyftats vid verkställighetslagens tillkomst — i ökad utsträckning avdela olika anstalter för särskilda klientelgrupper. För fängelsefångarnas del tillämpades redan nu en tämligen konsekvent uppdelning av klientelet på skilda anstalter. En annan princip, som styrelsen så långt som möjligt sökte upprätthålla, vore att ej placera yngre intagna eller äldre förstagångsbrottslingar på sådana större anstalter, där de kunde befaras bliva utsatta för menligt inflytande av andra intagna. Att minska möjligheterna till differentiering i detta hänseende skulle enligt styrelsens mening vara ett steg tillbaka.

Erinran har ej framställts mot förslaget att fångvårdsstyrelsen skall direkt hos vederbörande polismyndighet, utan länsstyrelsen som mellanhand, påkalla den dömdes införpassande till fångvårdsanstalt, liksom ej heller mot den föreslagna överflyttningen till fångvårdsstyrelsen av kontrollen över att meddelade straffdomar slutligen befordras till verkställighet. I sistnämnda del

har fångvårdsstyrelsen emellertid anfört att styrelsen icke borde vara bunden av så detaljerade anvisningar som de av utredningen skisserade. Det vore enligt styrelsens mening mindre lämpligt att styrelsen ålades att föranstalta om efterlysningar i tidningen Polisunderrättelser av sådana dömda som vistades på okänd ort. Styrelsen borde vidare erhålla underrättelse såväl när verkställighetshandlingarna sändes till annan polismyndighet som när efterlysning ägde rum.

Utredningens förslag att ansökan om uppskov med verkställighet av straffarbete eller fängelse fortfarande skall prövas av länsstyrelse men ingivas till polismyndigheten i den ort, där den dömda vistas, har lämnats utan erinran i det övervägande antalet yttranden. *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* har emellertid anfört, att enligt dess mening uppskovsärenden utan olägenhet borde kunna prövas av fångvårdsstyrelsen eller eventuellt av den domstol som i första instans haft befattning med den dömda, samt har därom vidare yttrat.

Den prövning av uppskovsärendena, som nu verkställas av länsstyrelserna, lärer undantagslöst förutsätta utredning genom vederbörande lokala polismyndighet, och annat material för ärendenas bedömande än dylika utredningar torde sällan stå länsstyrelserna till buds. Om, såsom decentraliseringsutredningen föreslagit och som länsstyrelsen för sin del tillstyrker, ansökan om uppskov med straffverkställighet skall ingivas till polismyndigheten i den ort, där den dömda vistas, borde ju frågan kunna lösas på det sätt, att denna polismyndighet har att omedelbart verkställa utredning angående förutsättningarna för uppskov och att med denna utredning och eget yttrande inkomma till vederbörande beslutande myndighet. Med den befattning i övrigt med straffverkställighetsärenden, som enligt utredningens förslag skulle tillkomma domstolarna och fångvårdsstyrelsen, synes det länsstyrelsen sannolikt, att dessa med större fördel än länsstyrelserna — som ju i övrigt skulle avkopplas från alla straffverkställighetsärenden — skulle kunna pröva även uppskovsfrågor. Även om underdomstolarna genom den kännedom om personen, som domstolsutredning eller förundersökning kan lämna, måste anses väl skickade att bedöma uppskovsansökningar, torde väl fångvårdsstyrelsen med sina mera omfattande uppgifter i övrigt i verkställighetshänseende vara närmast till att övertaga ifrågasvarande ärenden.

Advokatsamfundet, som i sitt yttrande uttalat sig för en stark decentralisering av verkställighetsärenden i allmänhet, har velat ifrågasätta om man icke borde taga steget fullt ut och överflytta rätten att besluta om uppskov med verkställighet å den polismyndighet, som hade att ombesörja den dömdes intagning i fångvårdsanstalt. Till stöd härför har anförts att polischeferna erhöle allt bättre utbildning och kvalifikationer, att möjligheterna till beviljande av anstånd enligt lagen vore strängt begränsade och att endast den med de lokala förhållandena förtrogne kunde träffa ett lämpligt avgörande i dessa anståndsfrågor, som ofta hade strängt personlig karaktär och kunde vara mycket betydelsefulla. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* har anfört att innan länsstyrelsen meddelade beslut i en uppskovsfråga utredning och förslag regelmässigt infordrades från vederbörande polismyndighet och åklagare. Som regel kunde man utgå ifrån att länsstyrelsen följde polismyndig-

hetens förslag. Visserligen kunde det vara till fördel för en enhetlig behandling att dessa ärenden avgjordes centralt, men detta krav kunde enligt länsstyrelsens mening i viss mån uppfyllas genom stadgande att polismyndighetens beslut finge överklagas hos länsstyrelsen eller eventuellt fångvårdsstyrelsen. Därest det visade sig behöfligt kunde allmänna direktiv för tillämpningen utfärdas av fångvårdsstyrelsen. *Länsstyrelsen i Uppsala län* har anfört att det syntes välbetänkt att uppskovsprövningen enligt utredningens förslag icke decentraliserades till den verkställande polismyndigheten.

Länsstyrelsen i Uppsala län har föreslagit att bestämmelserna i 10 § straffverkställighetslagen om nöjdförklaring inför länsstyrelse såsom obehöfliga kunde utgå. Enligt erfarenheterna inom Uppsala län begagnade sig de dömda så gott som aldrig av möjligheten att avgiva nöjdförklaring inför länsstyrelsen.

Departementschefen.

I uppgiften att befordra dom å frihetsstraff till verkställighet kunna särskiljas fyra olika arbetsmoment, nämligen kontroll av domens verkställbarhet, anvisande av anstalt för verkställigheten, införpassning till anstalten samt kontroll av att verkställighet skett. Vid straffverkställighetslagens tillkomst rådde meningsskiljaktighet om hur åliggandena borde fördelas mellan de myndigheter som kunde komma i fråga. Bl. a. voro meningarna delade om den roll länsstyrelserna borde spela och om den utsträckning i vilken andra myndigheter — främst fångvårdsstyrelsen och anstaltens styresmän — skulle kunna tänkas övertaga länsstyrelsernas uppgifter inom straffverkställigheten. Enligt den lösning för vilken man slutligen stannade ankommer verkställigheten beträffande dömda som icke äro på fri fot helt på fångvårdsmyndigheterna. I fråga om övriga fall, d. v. s. dem där den dömda icke är häktad eller eljest intagen i fångvårdsanstalt när verkställighet skall ske, gäller att länsstyrelse har att verkställa kontrollen av doms verkställbarhet liksom införpassningen av dömda personer till fångvårdsanstalt — därvid polismyndighet biträder — medan anstaltsanvisningen, som utgör ett mellanliggande moment, ankommer på fångvårdsstyrelsen. Kontrollen av att domen slutligen blivit befordrad till verkställighet åvilar länsstyrelse.

Av det sagda framgår att betydande uppgifter på detta område ålagts länsstyrelserna trots att dessa varken deltaga i straffens bestämmande eller ha att göra med själva straffverkställigheten. Länsstyrelserna äro, väsentligen på grund av gammal hävd och genom sin allmänna administrativa ställning som den exekutiva maktens handhavare, inkopplade som ett mellanled mellan de dömande myndigheterna och de straffverkställande. De förslag till förenklingar som decentraliseringsutredningen framlagt avse, förutom en överflyttning av göromål från fångvårdsstyrelsen till lokala organ, främst ett frikopplande av länsstyrelserna från befattningen med straffverkställigheten. Denna linje synes mig böra följas i största möjliga utsträckning.

I fråga om kontrollen av straffdoms verkställbarhet föreslog utredningen att den skulle överflyttas från länsstyrelse till den

domstol, som meddelat domen. En sådan omläggning är numera tekniskt möjlig att genomföra. Enligt nya rättegångsbalkens bestämmelser skall nämligen vadeinlaga ingivas till den dömande domstolen, vilken alltså har möjlighet att kontrollera huruvida domen vunnit laga kraft. Enligt förslaget skulle domstolen icke översända domen för verkställighet förrän den tagit åt sig laga kraft. Alla domar skulle sändas till fångvårdsstyrelsen, även domar å ungdomsfängelse, vilka nu i regel skola verkställas omedelbart och skola expedieras till länsstyrelse.

Mot förslaget att befria länsstyrelserna från befattningen med kontroll av straffdoms verkställbarhet har ingen av de i ärendet hörda myndigheterna haft något att erinra. Däremot har fångvårdsstyrelsen, med instämmande från strafflagberedningen, gjort erinringar mot förslaget att lägga kontrollen på domstol. De skäl som styrelsen därvid anfört finner jag övertygande. Det måste sålunda vara av värde att fångvårdsstyrelsen erhåller tillgång till alla straffdomar av ifrågavarande slag, alltså även icke laga-kraftvunna, och därigenom får större möjlighet att i förväg planera verkställigheten. Det är likaledes av vikt att fångvårdsstyrelsen blir i tillfälle att, om nöjdförklaring sker, lämna anvisning om lämplig anstalt för verkställigheten. Härför erfordras emellertid att styrelsen när nöjdförklaringen avges har tillgång till domen samt sådana kompletterande uppgifter om den dömda som enligt gällande föreskrifter skola fogas vid domen när denna expedieras för verkställighet. Den förenkling som på förevarande punkt kan vara att vinna torde väsentligen uppnås om domarna ej av fångvårdsstyrelsen vidarebefordras för verkställighet förrän de äro verkställbara. För fångvårdsstyrelsen uppkomme härigenom en arbetsökning i förhållande till utredningens förslag men den skulle huvudsakligen bestå däri att även de domar som överklagades bleve registrerade hos styrelsen och torde alltså vara av mindre betydelse. Under återopande av det anförda förordar jag därför den lösningen att kontrollen av verkställbarheten av dom å straffarbete, fängelse, förvaring eller internering skall, såvitt angår icke häktad, åvila fångvårdsstyrelsen samt att fångvårdsstyrelsen ej skall expediera dom till verkställighet förrän den är verkställbar. Givetvis böra slutliga åtgärder för anstaltsplacering av de dömda eller andra verkställighetsåtgärder icke heller vidtagas förrän domarna äro verkställbara.

I fråga om domar å ungdomsfängelse torde den lämpligaste lösningen vara att, såsom fångvårdsstyrelsen och strafflagberedningen föreslagit, dessa insändas till fångvårdsstyrelsen allenast när förordnande givits att omedelbar verkställighet ej skall äga rum; i övriga fall, vilka utgöra det långt övervägande flertalet, bör sådan dom, med förbigående av länsstyrelse, sändas till polismyndigheten i den ort, där den dömda vistas. Till frågan om befrielse för länsstyrelse, jämväl såvitt angår övriga straffdomar, från bestyret med införpassande till fångvårdsanstalt, återkommer jag i det följande.

Ingen meningsskiljaktighet har bland de myndigheter som haft att yttra sig över decentraliseringsutredningens förslag rått om att det fortfarande bör

ankomma på fångvårdsstyrelsen att anvisa anstalt för verkställigheten. Jag anser mig ej heller böra föreslå någon ändring här. Emellertid böra alla möjligheter till rationalisering tillvaratagas så att särskilda förfrågningar från den införpassande myndigheten hos fångvårdsstyrelsen om vilken anstalt som må ifrågakomma så mycket som möjligt undvikas. I den mån så kan ske av hänsyn till differentieringsbehovet m. m. böra därför generella anstaltsanvisningar givas och införpassning äga rum till den närmaste av de i anvisningarna upptagna anstalterna.

Uppgiften att ombesörja den dömdes införpassande till fångvårdsanstalt är som utredningen framhållit sammankopplad med dels kontrollen av domens verkställbarhet och dels kontrollen av att domen blir befordrad till verkställighet. Därest, som jag förordat, länsstyrelserna frikopplas från sin befattning med kontrollen av verkställbarheten, saknas anledning att låta dem ombesörja införpassningen. Denna torde lämpligen — utom, såsom framgår av det förut sagda, beträffande domar å ungdomsfängelse som skola verkställas omedelbart — kunna omhändertas av fångvårdsstyrelsen. Fångvårdsstyrelsen bör sålunda ha att, sedan domen blivit verkställbar och i samband med anvisning om verkställighetsanstalt, översända domen direkt till vederbörande polismyndighet. Förslaget föranleder i denna del ändringar i 13 § straffverkställighetslagen. Någon ändring föreslås icke i förfarandet för det fall att fråga om förpassning uppkommer i anledning av att den dömda avger nöjdförklaring. Det bör då åligga den myndighet som mottar förklaringen att låta verkställa förpassningen. Viss meningsskiljaktighet har rätt mellan utredningen och fångvårdsstyrelsen om fördelningen av hithörande uppgifter mellan styrelsen och polismyndigheterna. Styrelsen har bl. a. betecknat det som mindre lämpligt att styrelsen, såsom utredningens förslag innebär, ålägges att föranstalta om efterlysningar av icke anträffade dömda. Dessa spørsmål äro icke av den art att de behöva avgöras i förevarande sammanhang och jag anser mig därför ej böra gå närmare in på dem. De sammanhånga emellertid i viss mån med frågan om kontrollen av att domar slutligen befordras till verkställighet. Denna bör uppenbarligen, såsom föreslagits av utredningen utan gensagor i yttrandena, åvila fångvårdsstyrelsen. Under sådana förhållanden torde det vara mest praktiskt att exempelvis en sådan åtgärd som efterlysning i Polisunderrättelser av dömd, som ej kan anträffas på annat sätt, får ankomma på fångvårdsstyrelsen.

I förevarande sammanhang har utredningen också upptagit frågan om beviljande av uppskov med straffverkställighet. Utredningen har icke ansett sig böra föreslå någon ändring i den nuvarande regeln att det är länsstyrelse som verkställer prövning av dylika ärenden men påyrkat bl. a. det tillägget att ansökan om uppskov skulle ingivas till polismyndigheten vilken därigenom skulle erhålla kännedom om ansöknings. I sitt yttrande har emellertid Sveriges advokatsamfund föreslagit att man skulle överflytta beslutanderätten i uppskovsärenden till veder-

börande polismyndighet. Enligt min mening tala starka skäl härför. Som motivering för att lägga beslutanderätten hos länsstyrelse anförde strafflagberedningen vid straffverkställighetslagens tillkomst att det i regel vore länsstyrelsen som hade att sörja för verkställighet av utslag mot icke häktade. Detta skäl bortfaller genom den föreslagna omläggningen av reglerna om straffdoms befordran till verkställighet. Någon olägenhet av att anförtro åt polismyndighet att i första hand besluta i uppskovsärenden torde ej behöva uppkomma. Det må särskilt framhållas att förutsättningarna för att uppskov skall kunna erhållas äro noggrant angivna i lagen samt att möjlighet givetvis bör föreligga att över polischefs beslut anföra besvär hos länsstyrelsen. Därjämte bör erinras om att länsstyrelsen för närvarande är väsentligen beroende av den utredning som verkställts av den lokala polismyndigheten samt att sökanden i regel har större möjligheter att personligen framlägga sina synpunkter hos den senare. Då därtill kommer att en väsentlig förenkling och arbetsbesparing uppkommer om prövningen förlägges till polismyndigheten, har jag ansett mig kunna tillstyrka att så sker. Meddelas uppskov, bör polismyndigheten ha att skyndsamt underrätta fångvårdsstyrelsen därom. Förslaget föranleder ändring i 15 § straffverkställighetslagen. Med polismyndighet kommer i förevarande sammanhang — jämlikt lagen den 15 juni 1944 om vad i allmänhet skall med polismyndighet avses — att förstås i stad med poliskammare denna och eljest polischefen i orten, d. v. s. i regel stads- eller landsfiskalen.

Därjämte erfordras en komplettering av besvärshöjningarna i 83 §.

I anslutning till vad som yttrats av länsstyrelsen i Uppsala län anser jag mig böra i förevarande sammanhang upptaga frågan om en begränsning av kretsen av de myndigheter, inför vilka enligt 10 § straffverkställighetslagen n ö j d f ö r k l a r i n g må avgivas av icke häktad. Behöriga äro länsstyrelse, styresman vid fångvårdsanstalt, landsfogde, polismästare och annan polischef samt, under särskilda omständigheter, viss militär befälhavare. Om nu länsstyrelse befrias från all befattning med straffverkställigheten, synes länsstyrelsen kunna utgå även som nöjdförklaringsmyndighet. Det torde för övrigt vara mycket sällan som nöjdförklaring över straffdom avges inför länsstyrelse. En ändring av 10 § av denna innebörd föranleder jämkning jämväl av 11 § första stycket.

Enligt 11 § andra stycket straffverkställighetslagen skall u n d e r r ä t t e l s e om avgiven n ö j d f ö r k l a r i n g ofördröjligen avsändas till den domstol hos vilken den dömde ägt fullfölja talan mot domen. Eftersom fullföljdsinlaga skall ingivas eller insändas till den domstol som meddelat domen, torde — även om utredningens förslag beträffande kontrollen av straffdoms verkställbarhet ej genomföres — lagrummet böra ändras så att underrättelse om nöjdförklaring skall insändas till denna domstol.

Beräkning av strafftid.

Gällande bestämmelser.

Enligt 18 § straffverkställighetslagen gäller, att för den som börjat undergå straffarbete på viss tid eller fängelse skall fångvårdsstyrelsen så

snart ske kan fastställa dagen för strafftidens slut eller, om 1 § lagen om villkorlig frigivning är tillämplig, den dag då villkorlig frigivning enligt nämnda lagrum skall äga rum, så framt laga hinder däremot ej möter. När ändring i beslutet påkallas av omständigheterna skall styresmannen göra anmälan härom till fångvårdsstyrelsen, som har att förordna i ärendet.

Enligt uppgift från fångvårdsstyrelsen utgjorde antalet av styrelsen under budgetåret 1946/47 handlagda ärenden om beräkning av strafftid 4 383.

Från en av organisationsnämnden avgiven promemoria beträffande organisationsundersökning vid fångvårdsstyrelsen inhämtas följande rörande tillvägagångssättet inom styrelsen vid handläggning av ifrågavarande ärenden. Resolutionerna kunna indelas i tre grupper: stämpelresolutioner, enklare konceptresolutioner och svårare konceptresolutioner. Den personal som sysslar med ärendena utgöres av en förste byråsekreterare, en förste amanuens och ett skrivbiträde. Stämpelresolutioner utfärdas genom att en stämpel — av endera av två typer, beroende på om obligatorisk villkorlig frigivning skall äga rum eller ej — åsättes den från fångvårdsanstalten översända domen. Skrivbiträdet uträknar frigivningsdagen med utgångspunkt från den å domen angivna begynnelse dagen och gör anteckning där om på vederbörlig plats i stämpeln. Resolutionen granskas först av amanuensen och därefter av byråsekreteraren som undertecknar den. Som enklare konceptresolutioner ha betecknats sådana, där straffidsberäkningen något komplicerats genom exempelvis en sådan omständighet som att i utslaget anges att utståndet straff skall avräknas. Skrivbiträdet uppgör i dessa fall koncept till resolutionen. Denna granskas av amanuensen och byråsekreteraren, som undertecknar densamma. Till svårare konceptresolutioner skrivs koncept av amanuensen. I övrigt är arbetsgången densamma som vid enklare konceptresolutioner. Svårigheterna vid straffidsberäkningen vid resolutioner i denna grupp sammanhånga ofta med tillämpning av 4 kap. 3 § strafflagen, vilken kan medföra att utredning måste företas rörande tidigare bestraffningar som den dömde undergått.

Av samtliga resolutioner ha stämpelresolutionerna beräknats utgöra omkring 80 %, de enklare konceptresolutionerna 13 % och övriga 7 %.

Utredningen.

Decentraliseringsutredningen har anfört att uppgiften att fastställa strafftid synes, såsom reglerna härför nu äro utformade, i flertalet fall vara mycket enkel och närmast av expeditionell natur. Enligt utredningens mening kan därför behov icke anses föreligga att avgörandet i varje sådant ärende fattas av central myndighet. Då därtill kommer att en centraliserad handläggning medför en omfattande rapporteringsskyldighet och skriftväxling, tala enligt utredningens mening starka skäl för att uppgiften i klara fall anförtros de lokala fångvårdsmyndigheterna, d. v. s. styresmännen. Att, såsom ifrågasatts, decentralisera beslutanderätten till länsstyrelserna kan däremot, anser utredningen, icke innebära någon rationell lös-

ning. I tveksamma eller eljest mera svårbedömbara fall borde beslutanderätten ankomma på den centrala fångvårdsmyndigheten. På grund av svårigheten att i en författning avgränsa de enkla och klara fallen från dem, där tveksamhet av en eller annan anledning kan föreligga, har utredningen föreslagit den lösningen att det uppdrages åt fångvårdsstyrelsen att själv ange i vilka fall strafftid må bestämmas av styresman för fångvårdsanstalt samt bemyndiga styresmännen att till fångvårdsstyrelsens prövning överlämna tveksamma eller eljest svårbedömda fall.

Yttrandena.

Förslaget har i nu förevarande del lämnats utan erinran i flertalet yttranden. *Advokatsamfundet* har påyrkat en ännu längre gående decentralisering och har velat helt anförtro åt styresmännen att bestämma strafftiden. Samfundet har anfört att i tveksamma fall styresman ändock alltid borde känna det ansvaret att han rådfrågade fångvårdsstyrelsen.

Å andra sidan har utvidgningen av styresmännens befogenheter avstyrkts av *fångvårdsstyrelsen*, *strafflagberedningen*, *föreningen direktörer och assistenter vid fångvårdsstaten* samt *svenska fångvårdssällskapet*. *Fångvårdsstyrelsen* har förklarat sig icke kunna dela utredningens uppfattning om ärendena rörande strafftidsberäkning samt har vidare anfört följande.

Att beräkna strafftidens längd utgör sedan gammalt en av de mest invecklade uppgifterna inom den mera formella delen av straffrätten, ett förhållande som icke minst framgår av det stora antal rättsfall, som givit anledning till delade meningar även i högsta instans, och av det utrymme som i justitieombudsmannens ämbetsberättelser ägnats åt tillämpningen av hit hörande bestämmelser. Reglerna om strafftidsberäkning ha på vissa punkter förenklats i 1945 års verkställighetslag men ha ingalunda blivit så okomplicerade, att tillämpningen är av expeditionell natur. Frågan om beslutanderättens fördelning i dessa frågor prövades noggrant vid verkställighetslagens tillkomst, varvid varken strafflagberedningen, Kungl. Maj:t eller riksdagen fann det möjligt att förlägga prövningen till fångvårdsanstaltarnas styresmän. De erfarenheter, som gjorts efter verkställighetslagens ikraftträdande, ha icke givit stöd för en motsatt mening. De speciella svårigheter, som föranledas av bestämmelserna i 4 kap. 3 och 4 §§ strafflagen och 18 § lagen om verkställighet av bötesstraff, kvarstå i oförändrad omfattning. De ändringar, som vidtagits i nämnda stadganden, förutsätta i princip, att strafftidsberäkningen verkställs av fångvårdsstyrelsen. I ärenden om beräkning av strafftid ligger svårigheten icke minst däri, att många ärenden, som tillsynes äro okomplicerade och närmast rutinmässiga, vid den fortsatta handläggningen visa sig vara av invecklad beskaffenhet. Särskilt med hänsyn härtill är det nästan ogörligt att anvisa vissa grupper av fall, där avgörandet är så enkelt att delegation till lokala myndigheter kan äga rum. Uppgiften att verkställa en sådan avgränsning blir icke lättare genom att den överlåtes på fångvårdsstyrelsen.

Till stöd för den föreslagna decentraliseringen av strafftidsberäkningen har utredningen särskilt anfört, att den centrala handläggningen medförde en omfattande rapporteringsskyldighet och skriftväxling. Fångvårdsstyrelsen får med anledning härav framhålla, att styresmännens nuvarande rapportering — som erfordras för att styrelsen skall kunna fullgöra sin uppgift att leda de intagnas behandling — endast till ringa del har samband med bestämmandet

av beräkning av strafftid, samt att skriftväxling i straffrättsberäkningsärenden endast undantagsvis förekommit. Styresmannens arbetsuppgifter, som i regel inskränka sig till att sända domen till fängvårdsstyrelsen och mottaga den från styrelsen, äro uppenbarligen av oväsentlig betydelse för hans arbetsbörda, om hänsyn toges till den tidsspillan, som beräkningen av strafftid i många fall skulle vålla honom, och till den trygghet, som den centrala prövningen av dessa frågor innebär. Härvid må framhållas, att styresmannen numera vid verkställighetens inledande beträffande häktade självständigt prövar domens verkställbarhet. Den efterföljande prövning, som fängvårdsstyrelsen verkställer i samband med fastställande av frigivningsdagen, fritager visserligen icke styresmannen från ansvar för begångna fel men är av största betydelse genom att möjliggöra, att eventuella felaktigheter snabbt bli rättade. Även därest straffrättsberäkningen i viss utsträckning decentraliserades, skulle fängvårdsstyrelsen icke gärna kunna underlåta att på grundval av anstaltarnas rapporter verkställa en dylik efterföljande prövning. Härav skulle kunna föranledas en omfattande och tidsödande skriftväxling för både fängvårdsstyrelsen och styresmännen.

I yttrande över organisationsnämndens förut omtalade promemoria har fängvårdsstyrelsen återkommit till förevarande spörsmål och därvid förklarat förslaget att delegera de s. k. okomplicerade fallen av straffrättsberäkning till styresmännen i praktiken ogenomförbart enär man först efter utredning i styrelsen rörande tidigare bestraffningar och undergången straffverkställighet kunde avgöra, huruvida uppgifter utöver innehållet i domen vore erforderliga för att beräkna strafftidens längd. En decentralisering av straffrättsberäkningen skulle alltså medföra, att styresmännen i varje ärende skulle vara nödsakade att hos styrelsen begära utredning rörande tidigare straffverkställighet. Man riskerade enligt styrelsens mening en avsevärd skriftväxling mellan styrelsen och styresmännen, vilket hittills endast undantagsvis förekommit.

Svenska fängvårdssällskapet har anfört att det bland fängvårdens styresmän torde råda en samstämmig uppfattning att den centrala ledningen borde förordna i fråga om en formellt så viktig angelägenhet som beräkning av strafftid. Enligt sällskapets mening skulle annars mången gång kunna uppstå allvarliga komplikationer, icke minst vid de tillfällen då den ordinarie styresmannen av semester eller tjänstledighet vore ersatt av vikarie med mer begränsad erfarenhet.

Departementschefen.

Enligt den före straffverkställighetslagen gällande rätten meddelades förordnande om verkställighet av utslag, varigenom någon dömts till frihetsstraff, av vederbörande befälhavare, om straffet skulle avtjänas i militärhäkte, men eljest av tillsyningsmannen eller, om tillsyningsman ej fanns, av länsstyrelsen. Enligt strafflagberedningens förslag till straffverkställighetslag skulle fängelsestraff ej längre verkställas i militärhäkte och skulle tillsyningsmän icke längre finnas. Av praktiska skäl fann strafflagberedningen det lämpligt att som organ för bestämmandet av strafftid bibehålla länsstyrelserna. Det anfördes av beredningen att länsstyrelserna erhållit en betydande rutin i hithörande frågor.

Vid min anmälan i statsrådet den 19 september 1945 av strafflagberedningens förslag och yttrandena däröver anförde jag, såvitt angår nu ifrågasvarande spörsmål, att då enligt beredningens förslag något formligt beslut om verkställighet ej skulle meddelas, skäl syntes tala för att länsstyrelsernas bestyr med beräkning av strafftid överflyttades på fångvårdsmyndigheterna. Meddelades utförliga regler i ämnet, syntes den omständigheten, att länsstyrelserna förvärvat en betydande rutin i hithörande frågor, vara av mindre betydelse. Beslutanderätten kunde antingen, anförde jag vidare, uppdragas åt fångvårdsstyrelsen eller ock ankomma på fångvårdsanstalternas styresmän. Ur säkerhetssynpunkt förefölle det önskvärt att, även om reglerna för beräkning av strafftid förenklades, uppgiften anförtroddes en mera kvalificerad myndighet än anstalternas styresmän. Det borde förden skull enligt min mening ankomma på fångvårdsstyrelsen att beräkna strafftidens längd.

Mitt ståndpunktstagande vid nämnda tillfälle gällde som framgår av det sagda frågan huruvida beslutanderätten i fråga om beräkning av strafftid borde helt tillkomma antingen fångvårdsstyrelsen eller styresmännen eller ock länsstyrelserna. Främst med hänsyn till de tveksamma fall som kunde uppkomma fann jag det mindre lämpligt att låta beslutanderätten tillkomma styresmännen. Därest man emellertid kan ordna det så att fångvårdsstyrelsen fortfarande beslutar i de mera komplicerade fallen medan de enklare överlämnas åt styresmännen, förfalla väsentligen de invändningar jag förut haft mot att de senare få befattning med strafftidsberäkningen. I decentraliseringsutredningens promemoria har ej heller föreslagits annat än att avgörandet i enklare fall, efter fångvårdsstyrelsens prövning, skall kunna överlämnas till styresman. Om det är möjligt att på detta sätt avlasta en väsentlig del av dessa ärenden från fångvårdsstyrelsen, bör detta med hänsyn till ärendenas stora antal innebära en icke oväsentlig minskning av styrelsens arbetsbörda. Fångvårdsstyrelsen har emellertid förklarat att även en blott partiell delegation av beslutanderätten till styresmännen skulle vara genomförbar, bl. a. av den anledningen att det vore ogörligt att anvisa vissa grupper av fall, däri avgörandet vore så enkelt att delegation kunde ske. Vad styrelsen sålunda anført förefaller dock — i belysning av den i det föregående lämnade redogörelsen för förfarandet vid handläggningen inom styrelsen av ärenden om strafftidsberäkning — knappast övertygande. Ej mindre än omkring 80 % av ärendena äro ju av så enkel beskaffenhet att resolution däri kan avfattas enligt ett enkelt, på domen stämplat formulär. Avgörandet i dessa fall torde generellt kunna uppdras åt styresmännen. I ytterligare en icke helt obetydlig grupp, enligt de förut lämnade siffrorna omfattande omkring 13 % av sammanlagda antalet ärenden, är strafftidsberäkningen så pass enkel att koncept till resolution kan, inom fångvårdsstyrelsen, uppgöras av ett skrivbiträde. Även ärendena inom denna grupp torde i allmänhet kunna avgöras av styresmännen. Övriga ärenden, till antalet beräknade till omkring 7 % av samtliga, äro däremot av den invecklade beskaffenhet att de lämpligen böra handläggas av någon

tjänsteman, som har tillfälle att förvärva en större rutin i avgörande av frågor av den art det här gäller, och böra därför avgöras av fångvårdsstyrelsen. Jag vill i anledning av vad styrelsen anfört också erinra om att ärendena rörande straffrättsberäkning tidigare handlades av lokala myndigheter, främst länsstyrelserna.

Decentraliseringen synes praktiskt kunna genomföras på det sättet att styresman bemyndigas att bestämma strafftiden i de fall då det ej i samband med den dömdes intagning å anstalten vinnes upplysning om någon komplikation i form av sammanträffande straff liksom i regel också när komplikationen blott består däri att å straffet skall avräknas straff som den dömden förut utstått. Att ärende rörande straffrättsberäkning i vissa fall måste överlämnas till fångvårdsstyrelsen framgår bl. a. av 4 kap. 4 och 5 §§ strafflagen. Även eljest bör det åligga styresman att om det uppkommer någon svårbedömbart fråga i ärende som handlägges av honom underställa ärendet fångvårdsstyrelsens prövning. Det är tydligt att, som fångvårdsstyrelsen påpekat, ärenden som vid första påseende te sig enkla stundom kunna erbjuda svårigheter samt att det för bestämmande av strafftiden i vissa fall, som enligt det föregående skulle avgöras av styresman, erfordras utredning om andra straff m. m., därom fullständiga uppgifter finnas endast hos den centrala myndigheten. Det kan alltså bli erforderligt med åtgärder från fångvårdsstyrelsens sida även i delegerade ärenden. Detta skäl synes emellertid ej böra få hindra en önskvärd decentralisering. Jag anser mig därför kunna tillstyrka en sådan ändring av 18 § straffverkställighetslagen att strafftiden för den som börjat undergå straffarbete på viss tid eller fängelse skall bestämmas av fångvårdsstyrelsen eller, efter dess bemyndigande, av styresmannen.

De intagnas behandling.

Utredningen.

De förslag som framställts av decentraliseringsutredningen i fråga om de intagnas behandling äro endast till en mindre del av den beskaffenheten, att lagändring erfordras för att genomföra dem.

Medför kvinna vid intagning å fångvårdsanstalt spätt barn eller föder hon därefter barn, äger fångvårdsstyrelsen enligt 27 § straffverkställighetslagen, efter hörande av barnavårdsassistenten i det län där kvinnan har sitt hemvist, medgiva henne att behålla barnet hos sig under amningstiden och, om särskilda förhållanden påkalla det, jämväl utöver nämnda tid. Decentraliseringsutredningen har anfört att prövningen av dylika ärenden synes vara av den art, att beslutanderätten i regel kunde av fångvårdsstyrelsen överlåtas åt vederbörande styresman efter hörande av barnavårdsassistenten i det län där kvinnan har sitt hemvist.

I fråga om permission och frigång gäller följande enligt straffverkställighetslagen. Enligt 36 § må fångvårdsstyrelsen eller, efter dess be-

myndigande, styresmannen meddela intagen tillstånd att besöka närstående som är svårt sjuk eller bevista närståendes begravning, så ock att i annat fall, då med hänsyn till strafftidens längd eller eljest starka skäl äro därtill, lämna anstalten för viss kort tid, allt såframt fara för missbruk ej kan anses föreligga. När det med hänsyn till strafftidens längd eller av annan särskild anledning finnes lämpligt och fara för missbruk ej kan anses föreligga, må enligt 53 § fångvårdsstyrelsen eller, efter dess bemyndigande, styresmannen till förberedande av frigivningen medgiva, att den som undergår straffarbete eller fängelse utför arbete hos arbetsgivare utom anstalten. Enligt 65 § meddelas beslut rörande frigång för förvarad och internerad av fångvårdsstyrelsen efter samråd med interneringsnämnden. Rörande dem som undergå ungdomsfängelse gäller enligt 58 § att fångvårdsstyrelsen äger efter samråd med ungdomsfängelsenämnden meddela närmare bestämmelser angående medgivande för dem att utföra arbete hos arbetsgivare utom anstalten.

Utredningen har anfört att fångvårdsstyrelsen endast i ett avseende be- gagnat sig av sin rätt att till styresman överlåta beslutanderätten i permis- sions- och frigångsärenden. Styrelsen har sålunda genom cirkulär den 11 juli 1946 bemyndigat styresman vid fångvårdsanstalt att meddela den som undergår straffarbete, fängelse eller ungdomsfängelse tillstånd att besöka närstående som är svårt sjuk eller bevista närståendes begravning, såframt fara för missbruk ej kan anses föreligga. I övrigt prövar fångvårdsstyrelsen i varje särskilt fall frågan om permission eller frigång för straff- och fäng- elsefångar, dem som undergå ungdomsfängelse, förvarade och internerade. Utredningen har uttalat att permissionsärendena torde vara av den art, att hänsyn i första hand borde tagas till den intagnes uppförande och person- liga förhållanden samt till de särskilda omständigheterna i det föreliggande fallet. Utredningen har vidare anfört.

I dessa avseenden torde styresmännen genom sin direkta kontakt med den intagne och ofta även kännedom om de till stöd för ansökningen åbe- ropade skälen hava goda möjligheter att träffa riktiga avgöranden. Den enhetlighet i tillämpningen av permissionsbestämmelserna, som givetvis bör eftersträvas, torde kunna av fångvårdsstyrelsen åvägabringas genom all- männa anvisningar samt avgöranden i tveksamma fall. Enligt utredningens mening bör det därför vara möjligt att öka styresmännens beslutanderätt i ärenden av ifrågavarande slag.

Med hänsyn till att permissionsinstitutet ännu vore relativt nytt och säkra erfarenheter därför ännu icke kunnat vinnas rörande verkningarna av dess tillämpande borde det dock enligt utredningens mening anstå ytterligare någon tid innan beslutanderätten i normalfallen helt överflyttades å styres- männen. I vad mån ökade befogenheter i förevarande avseende redan nu kunde anförtros styresmännen, syntes i första hand böra prövas av fång- vårdsstyrelsen själv.

Frågor om tillstånd för intagen att till förberedande av frigivning få ut- föra arbete utom anstalt borde enligt utredningen behandlas enligt samma principer som permissionsärenden.

Om avbrott i verkställigheten av frihetsstraff i anledning av att den intagne häktas eller åtalas för brott stadgas i 37 § straffverkställighetslagen. Häktas intagen, skall verkställigheten avbrytas. Finner i annat fall överåklagare eller rätten i anledning av åtal mot intagen att dennes personliga inställelse vid domstolen är påkallad, har fångvårdsstyrelsen att föranstalta därom. Begär domstol eller annan myndighet, efter framställning av part eller eljest, att intagen skall inställas inför myndigheten för annat ändamål än i 37 § sägs, prövar enligt 38 § fångvårdsstyrelsen eller, efter dess bemyndigande, styresmannen, huruvida det må ske.

Rörande handläggningen av dylika ärenden har decentraliseringsutredningen anfört följande.

Ärenden rörande intagens inställande vid domstol eller annan myndighet förutsätter en bedömning dels av vikten av att myndighetens intresse tillgodoses och dels av vådan ur fångvårdssynpunkt av bifall till framställningen. Beträffande det förstnämnda momentet torde emellertid kunna antagas, att en myndighet icke gör anspråk på en intagens personliga inställelse med mindre starka skäl tala därför. Bedömningen av ärendena ur fångvårdssynpunkt torde åter vara i huvudsak likartad med den prövning av permissionsärenden, vars överflyttande till styresmännen utredningen förordat. Enligt utredningens mening torde även nu ifrågavarande ärenden i allmänhet kunna anförtros styresmännen enligt fångvårdsstyrelsens allmänna anvisningar. Ofta föranleder emellertid den dömdes inställande vid domstol eller annan myndighet en förflyttning av den dömden till annan anstalt. I sådant fall måste styresmannen, därest han icke enligt de av utredningen förordade ändrade bestämmelserna, skulle äga själv bestämma om förflyttningen, överlämna hela frågan till fångvårdsstyrelsens prövning.

De av utredningen åsyftade ändringarna i bestämmelserna om förflyttning av intagen mellan skilda anstalter innebära att styresman skulle äga viss rätt att förordna om förflyttning av intagen mellan anstalter som stå under styresmannens egen ledning. Utredningens förslag därom äro ej av beskaffenhet att för sitt genomförande kräva lagändring.

Yttrandena.

Vad utredningen föreslagit beträffande ärendena enligt 27 § straffverkställighetslagen och ärenden rörande intagens inställande inför domstol har i allmänhet lämnats utan erinran. *Svea hovrätt* har, utan särskild motivering, föreslagit bibehållande av nu gällande regler i fråga om intagen persons inställande vid domstol. *Fångvårdsstyrelsen* har anfört att det i ärenden om intagens personliga inställelse vid domstol i anledning av åtal mot honom bör överlåtas på styresman att besluta, när sådan inställelse kan äga rum utan att den intagne överflyttas till annan anstalt och utan att han behöver vistas utom anstalten längre än under den dag då inställelsen äger rum. Beträffande inställelse enligt 38 § straffverkställighetslagen har styrelsen förklarat sig dela utredningens uppfattning att prövningsrätten kan överlåtas å styresmännen, såvitt avser inställelse inför polismyndighet dock endast för del av dagen.

Jämväl utredningens förslag i fråga om permission och frigång har lämnats utan erinran i de flesta yttrandena. *Fångvårdsstyrelsen* har emellertid uttalat att enligt dess mening särskild varsamhet borde iakttagas vid tillämpning av permissionsbestämmelserna. Enligt styrelsen borde det därför icke ifrågakomma vare sig nu eller under den närmaste framtiden att delegera beslutanderätten till styresmännen annat än i vissa skarpt avgränsade fall, där kraven på säkerhet och enhetlighet kunde tillgodoses på annat sätt. Styrelsen hade emellertid övervägt att bemyndiga styresmännen att bevilja permission för intagna med längre strafftid, sedan viss tid förflutit efter det styrelsen första gången beslutat om permission. Vidare har styrelsen anfört.

I samband med den inom styrelsen pågående utredningen om skyddsarbetets organisation har styrelsen upptagit frågan, huruvida styresmännen böra bemyndigas att bevilja permission för sökande av arbetsanställning, när endast kort tid återstår till frigivningen. Ett annat fall, då beslutanderätten torde kunna delegeras, föreligger beträffande permission, begränsad till viss del av dagen i samband med besök. Slutligen kan det beträffande intagna, dömda till ungdomsfängelse, övervägas att låta styresmännen bevilja permission, sedan ungdomsfängelsenämnden beslutat s. k. principutskrivning, innebärande att den intagne skall utskrivas på prov så snart lämpligt arbete kunnat anskaffas åt honom.

I fråga om förslaget beträffande decentralisering av beslutanderätten rörande frigång har styrelsen uttalat att hittills gjorda erfarenheter givit vid handen att dessa ärenden borde kvarbliva hos fångvårdsstyrelsen.

Föreningen direktörer och assistenter vid fångvårdsstaten har anfört.

Av alla nyheter, som tillkommit i samband med den nya verkställighetslagen, torde möjligheten till permission för å anstalt intagen vara en av de värdefullaste men också ömtåligaste att handlägga. Ett avslag på framställning om permission framkallar alltid olust och irritation, och det är ur vårdsynpunkt att föredraga, att denna irritation icke mer än nödvändigt riktas mot anstaltens styresman utan mot det mera kollektiva begrepp, som ett ämbetsverk dock utgör. Permissionerna utgöra numera också en så viktig detalj i verkställigheten, att det är önskvärt med en central myndighets auktoritet bakom hithörande beslut. Detsamma gäller beslut rörande intagens sysselsättande utom anstalten (frigång).

Svenska fångvårdssällskapet har föreslagit att fångvårdsstyrelsen borde tills vidare handlägga alla förstagångspermissioner samt permissioner på särskilda grunder med undantag av permissioner för besök hos svårt sjuk anhörig och beivrande av anhörigs jordfästning. Till styresmannens avgörande borde emellertid enligt föreningens åsikt utan olägenhet kunna hänskjutas sådana regelbundet återkommande permissioner, som för intagna med längre tider inginge som ett reguljärt led i anstaltsbehandlingen. Härvidlag måste dock förutsättas noga angivna föreskrifter av fångvårdsstyrelsen. Tillstånd att utföra arbete hos arbetsgivare utom anstalten borde enligt föreningens mening även i fortsättningen lämnas av fångvårdsstyrelsen.

Departementschefen.

Utredningens förslag till decentralisering av beslutanderätten beträffande de intagnas behandling är såvitt angår de frågor som här berörts och som nödvändiggöra ändringar i straffverkställighetslagen av jämförelsevis begränsad omfattning. Eftersom de föreslagna åtgärderna emellertid förefalla ändamålsenliga, torde de böra genomföras. Vad angår intagen kvinnas rätt att behålla spätt barn hos sig i fångvårdsanstalt (27 §) torde dock beslutanderätten böra utan bemyndigande av fångvårdsstyrelsen tillkomma styresmannen, efter hörande av vederbörande barnavårdsassistent. Frågan är, efter numera genomförda differentieringar av klientelet, aktuell endast beträffande ett fåtal anstalter. Beträffande tilltalads inställande inför domstol i anledning av åtal mot honom (37 §) anser jag mig även böra biträda utredningens förslag. Styresmans beslutanderätt torde dock endast böra omfatta de fall, då den intagne ej behöver förflyttas till annan anstalt. Den särskilda av fångvårdsstyrelsen föreslagna tidsbegränsningen torde kunna undvaras, särskilt med hänsyn till att det endast är domstol och överåklagare som äga påfordra den intagnes inställande. Enär 38 § straffverkställigheten redan i sin gällande lydelse medger delegation å styresman av beslutanderätten i där berörda ärenden, erfordras ingen ändring i detta lagrum för genomförande av utredningens förslag.

Av större praktisk betydelse är frågan om en decentralisering av handläggningen av ärenden rörande permission och frigång. Beträffande dessa ärenden — med undantag dock för ärenden rörande frigång för förvarad eller internerad — har i lagen inrymts en befogenhet för fångvårdsstyrelsen att delegera beslutanderätten till styresmännen. Denna befogenhet har fångvårdsstyrelsen emellertid hittills i mycket ringa omfattning begagnat. Vid straffverkställighetslagens tillkomst lades stor vikt vid de möjligheter som lagens permissions- och frigångsbestämmelser gävo fångvårdsmyndigheterna att genom successiv övergång till friare vårdformer förbereda de intagna för frigivningen. Det förutsattes att permission och frigång åtminstone under vissa förhållanden skulle komma att ingå som normala led i straffverkställigheten. Den myndighet som har att besluta i dylika frågor bör givetvis äga ingående kännedom om den intagne och om hans personliga förhållanden. Uppenbarligen måste styresmännen i allmänhet äga en bättre sådan kännedom än den centrala myndigheten. Dessa omständigheter tala för att beslutanderätten i största utsträckning tillerkännes styresmännen. Viktigt är givetvis också att prövningen sker objektivt och att förmanerna utmätas så enhetligt och lika som möjligt är med hänsyn till kraven på en differentierad och efter de intagnas individuella behov anpassad behandling. Med hänsyn härtill har det i viss mån varit naturligt att en tämligen stark centralisering av avgörandena i dessa ärenden skett under de första åren av straffverkställighetslagens giltighetstid. Sedan lagen numera varit i tillämpning i snart tre år torde emellertid sådana erfarenheter ha inhämtats att tiden är inne att övergå till en mera decentraliserad handläggning. Eftersom frågans lösning ej påkallar lagändring torde det ej vara

erforderligt att, i vidare mån än som skett, i förevarande sammanhang ingå på densamma.

I enlighet med det förut anförda har inom departementet upprättats förslag till *lag angående ändring i lagen den 21 december 1945 (nr 372) om verkställighet av frihetsstraff m. m.*

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över detta lagförslag, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 rege- ringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag ur proto- kollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemstäl- lan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Lars Nordvall.

¹ Denna bilaga, som med undantag för 15 och 83 §§ samt vissa smärre formella jämkningar är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här medtagits allenast i vad avser nämnda paragrafer.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändring i lagen den 21 december 1945 (nr 872) om
verkställighet av frihetsstraff m. m.

Härigenom förordnas, att 10, 11, 13, 15, 18, 27, 37 och 83 §§ lagen den 21 december 1945 om verkställighet av frihetsstraff m. m. skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

15 §.

15 §.

Visar den ————— av nådeansökningen.

Den som icke är häktad må på ansökan erhålla uppskov med verkställigheten av straffarbete eller fängelse under viss tid, högst sex månader från den dag då domen må verkställas mot honom, om med hänsyn till den dömdes hälsotillstånd eller yrkesutövning eller övriga förhållanden synnerliga skäl för uppskov prövas föreligga. Kvinna som är havande eller ammar barn må beviljas uppskov under tid som prövas skälig. Beslut i ärende som här avses meddelas av *länsstyrelse som enligt 13 § har att befordra domen till verkställighet eller länsstyrelsen i den ort där den dömda har sitt hemvist.*

Vad i —————

Beslut, varigenom ————— till efterrättelse.

Den som icke är häktad må på ansökan erhålla uppskov med verkställigheten av straffarbete eller fängelse under viss tid, högst sex månader från den dag då domen må verkställas mot honom, om med hänsyn till den dömdes hälsotillstånd eller yrkesutövning eller övriga förhållanden synnerliga skäl för uppskov prövas föreligga. Kvinna som är havande eller ammar barn må beviljas uppskov under tid som prövas skälig. Beslut i ärende som här avses meddelas av *polismyndigheten i den ort där den dömda vistas. Meddelas uppskov skall polismyndigheten skyndsamt underrätta fängvårdsstyrelsen därom.*

beslutet återkallas.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

83 §.

83 §.

Fångvårdsstyrelsen äger — — — — — lag beslutat.

Över fångvårdsstyrelsens — — — — — av beslutet.

Över *länsstyrelses* beslut i fråga om uppskov med verkställighet må klagan hos Konungen i justitiedepartementet föras i den ordning som är bestämd för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut.

Över *polismyndighets* beslut i fråga om uppskov med verkställighet må klagan föras hos *länsstyrelsen* genom besvär som skola hava inkommit till *länsstyrelsen* sist å *trettionde* dagen från den dag klaganden erhöll del av beslutet. *Talan mot länsstyrelsens beslut må fullföljas* hos Konungen i justitiedepartementet i den ordning som är bestämd för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1949.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 18 mars 1949.

Närvarande:

justitieråden GEIJER,
DAHLMAN,
LECH,
regeringsrådet QUENSEL.

Enligt lagrådet den 17 mars 1949 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 25 februari 1949, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändring i lagen den 21 december 1945 (nr 872) om verkställighet av frihetsstraff m. m.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet, hovrättsrådet Bengt Lassen.

Lagrådet yttrade:

15 §.

Med avseende å frågan, vilken myndighet som bör i första instans pröva ansökan om uppskov med straffverkställighet, synes förslaget att överflytta denna prövning från länsstyrelsen till polismyndigheten främst vara grundat på den omständigheten att den nuvarande ordningen motiverats med att länsstyrelsen i regel hade att sörja för verkställighet av domar å frihetsstraff för icke häktade och att detta skäl skulle bortfalla med genomförande av förslaget i övrigt. Emellertid synes det knappast i realiteten vara polismyndigheten utan fängvårdsstyrelsen som enligt förslaget skulle övertaga länsstyrelsens sistberörda uppgift med straffverkställighet. För övrigt är att märka, hurusom enligt förslaget länsstyrelsens befattning med uppskavsfrågorna icke skulle helt upphöra, eftersom klagan över polismyndighetens beslut skulle föras hos länsstyrelsen.

Större betydelse bör tillmätas vad till stöd för förslaget i förevarande del anförts därom, att prövningens förläggande till polismyndigheten skulle medföra förenkling och arbetsbesparing. Men detta kan tydligen icke gälla fall, då polismyndigheten avslår ansökningen och sökanden anför besvär häröver. I dylika fall torde förslaget snarare leda till större omständlighet än om ansökningen inges till polismyndigheten och denna utan att meddela beslut i ärendet med eget yttrande översänder ansökningen till länsstyrelsen. Och även i övriga fall torde, om sistnämnda metod användes, erforderligt utredningsmaterial så snabbt och enkelt tillföras länsstyrelsen att dennas nuvarande uppgift att besluta i ärendena knappast kan bli märkligt tyngande.

Å andra sidan möta rätt stora betänkligheter mot att tillägga polismyndigheten beslutanderätt i ärendena. Den länsstyrelse, som förordat att polismyndigheten skulle erhålla dylik rätt, har visserligen anfört att man som regel kunde utgå från att länsstyrelsen följer polismyndighetens förslag. Därav må dock icke dragas den slutsatsen att länsstyrelserna okritiskt rätta sig efter polismyndigheternas mening eller icke alltemellanåt komma till annat slut än det som dessa mer eller mindre bestämt förordat. De anvisningar för prövningen, som lagen ger, äro icke sådana att ej ett brett utrymme lämnas för olika meningar i det särskilda fallet. Ytterst ankommer det på prövningsmyndighetens uppfattning om vad som innefattar synnerliga skäl till uppskov. Prövningens koncentration till ett fåtal myndigheter är därför av stor vikt ur synpunkten att rättstillämpningen bör vara enhetlig; och det är uppenbart att då, såsom här, klagan kan förekomma blott från sökandens sida, den risk för ojämn rättstillämpning, som beslutanderättens fördelning på alla polismyndigheterna i och för sig skulle vara ägnad att medföra, endast i ringa mån skulle minskas genom klagorätten.

Genomförande av förslaget i förevarande punkt skulle medföra fara för att på sina håll alltför stor släpphänthet komme att utmärka rättstillämpningen. Å andra sidan skulle uppstå risk även för att stundom för stränga krav uppställdes av första instansen; och det bör beaktas att klagorätten kan bliva skäligen illusorisk, eftersom man även i fråga om polismyndighetens beslut behåller regeln att beslut om avslag å ansökningen omedelbart länder till efterrättelse, om ej annorlunda förordnas.

På grund av vad sålunda anförts finner lagrådet den gällande rättens ståndpunkt böra bibehållas i fråga om vilken myndighet som har att i första instans pröva ansökning om uppskov med verkställigheten, varemot, på sätt decentraliseringsutredningen föreslagit, lämpligen torde kunna stadgas att ansökan om uppskov skall ingivas till polismyndigheten. Tillika torde då böra föreskrivas att denna därefter har att med eget yttrande insända ansökningen till länsstyrelsen.

18 §.

Frågan om den föreslagna ändringen angående vilken myndighet som skall i första hand verkställa beräkning av strafftid är huvudsakligen att bedöma ur administrativa och organisatoriska lämplighetssynpunkter. Lagrådet kan det oaktat icke underlåta att framhålla, att enligt lagrådets mening de skäl, som de sakkunniga remissinstanserna anfört mot förslaget i denna del, icke kunna anses vederlagda genom den i övrigt förebragta utredningen.

83 §.

Om, såsom lagrådet förordat, länsstyrelsen bibehålles såsom första instans i ärenden angående uppskov med verkställigheten, förfaller tydligen förslaget såvitt angår förevarande paragraf.

Ur protokollet:
Bengt Larson.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 mars 1949.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler lagrådets den 18 mars 1949 avgivna utlåtande över det den 25 februari 1949 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändring i lagen den 21 december 1945 (nr 872) om verkställighet av frihetsstraff m. m.*

Föredraganden anför följande.

Lagrådet har framställt erinringar mot det remitterade förslaget på två punkter, nämligen i fråga om beviljande av uppskov med verkställighet av straff och beräkning av strafftid.

Vad angår beviljande av uppskov med straffverkställighet hade i lagrådsremissen föreslagits att beslutanderätten, som nu tillkommer länsstyrelse, skulle i första hand tillkomma den lokala polismyndigheten. Med anledning av vad lagrådet häremot anfört har jag emellertid ansett mig böra frånfalla förslaget. Decentraliseringsutredningens av lagrådet biträdda förslag att ansökan skall inges till polismyndigheten anser jag lämpligen böra genomföras liksom även lagrådets förslag att det skall meddelas föreskrift om att uppskovsansökan, som inges till lokal polismyndighet, av denna skall med polismyndighetens yttrande insändas till länsstyrelsen. Härav föranledes ett tillägg till 15 §. Som lagrådet anfört bortfaller vid denna utgång behovet av ändring i 83 §.

I fråga om beräkning av strafftid innebär det remitterade förslaget att genom tillägg till 18 § möjlighet öppnas för fångvårdsstyrelsen att bemyndiga styresman för fångvårdsanstalt att i enklare fall i styrelsens ställe bestämma strafftiden för den som börjat undergå straffarbete på viss tid eller fängelse. Även med beaktande av lagrådets erinringar synes mig en sådan delegation önskvärd och möjlig att i praktiken genomföra, exempelvis i den ordning som angivits vid lagrådsremissen. Jag anser därför det remitterade förslaget på denna punkt böra oförändrat föreläggas riksdagen.

I övrigt ha endast vissa smärre formella jämkningar vidtagits i förslaget.

Föredraganden hemställer härefter, att det sålunda jämkade förslaget måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Åke Mossler.
